

рольова позиція викладача: він виступає фасілітатором (організатором та управлінцем) навчального процесу. Відповідно змінюється погляд на роль і місце студента в навчально-пізнавальному процесі: із об'єкта, на якого здійснюється вплив управлінської діяльності викладача, він перетворюється в активно діючого суб'єкта, в повноправного учасника освітнього процесу. Підготовленість викладача до партнерської взаємодії зі студентами має прояв у комунікативному компоненті управлінської культури, а саме у знаннях і вміннях будувати демократичні стосунки з і студентами (учнями) та їх батьками, а також створення цінності демократичних принципів роботи.

Людиноцентриський підхід до управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів змінює погляд викладача і на саму ідеологію виховання: цілеспрямоване формування людської гідності та самоповаги. Як справедливо зазначає Ю. Конаржевський, «управляти — значить приводити до успіху інших», сприяти самореалізації особистості.

Таким чином, управлінська діяльність викладача це — активна взаємодія викладача з суб'єктами навчального процесу, яка спрямована на гармонійний особистісний і професійний розвиток тих, хто навчається та досягнення поставлених освітніх цілей у процесі реалізації управлінських функцій. Головним завданням викладача в управлінні начальним процесом, на нашу думку, є оптимізація, підвищення ефективності засвоєння знань, навичок і вмінь, надійність навчання, глибокий розвиток когнітивних здібностей студентів. Управлінська діяльність викладача є відносно самостійним видом професійної діяльності, в процесі якої він виконує комплекс управлінських функцій, які забезпечують досягнення педагогічних цілей освітнього процесу та вирішення педагогічних завдань.

У сучасних умовах розвитку навчального закладу управлінська діяльність викладача постає як невід'ємна складова його професії, яка шляхом реалізації відповідних управлінських функцій спрямована на формування та розвиток цілісної особистості, яка зможе відповідати сучасним запитам інформаційного суспільства. Щоб досягнути успіхів у здійсненні цієї освітньої місії викладача необхідно шукати інноваційні підходи до підвищення якості та ефективності управлінської діяльності, одним із таких шляхів є формування управлінської культури, яка покликана оптимізувати діяльність викладача. Управлінська культура викладача як інтегративна якість особистості, яка представлена єдністю (цілісністю) професійних ціннісних орієнтацій, управлінських знань, умінь, навичок, здібностей і моральних норм поведінки має забезпечити оптимальне цілепокладання, виробку, прийняття та виконання адекватних рішень, тобто реалізацію відповідних управлінських функцій.

В управлінні навчальним процесом для вирішення педагогічних і управлінських завдань викладач як організатор навчально-пізнавальної діяльності студентів реалізує наступні управлінські функції: планування, організація, координування, мотивація і контроль.

Таким чином, з проведеного аналізу ми можемо зробити висновок, що управлінська діяльність викладача постає відносно самостійним видом діяльності, яка передбачає реалізацію таких управлінських функцій, як: планування, організація, координація, мотивація і контроль, які відтворюють багатогранність і різновекторність професійної педагогічної діяльності викладача. Ефективність організації навчально-пізнавальної діяльності студентів передусім залежить від конструктивної реалізації управлінських функцій. Вочевидь, визначником забезпечення надання якісних освітніх послуг тим, хто навчається, постає управлінська культура викладача як особистісне новоутворення, яке інтегрує в собі спрямованість на управлінську діяльність шляхом актуалізації професійних ціннісних орієнтацій і готовність до успішного вирішення професійних завдань. Звідси випливає необхідність формування управлінської культури студентів — майбутніх викладачів, оскільки ефективність і успішність їх майбутньої педагогічної діяльності буде залежати від рівня сформованості їхньої управлінської культури.

Ананьєв М. Ю., асистент
кафедри міжнародних фінансів

АВТОМАТИЗАЦІЯ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА

Одним із найважливіших компонентів удосконалення вищої освіти є розвиток та імплементації інформаційних систем у ВУЗ-ах країни. Головною проблемою інформатизації вищих навчальних закладів залишається те, що вона не торкнулася самого процесу навчання, наукової, науково-дослідної та дослідно-конструкторської діяльності. За рахунок досягнень у сфері

розвитку IT-інфраструктур ВУЗ-ів можливо в короткі терміни і при мінімальних затратах значно підвищити ефективність основної їх діяльності.

Засоби автоматизації дозволяють покращити роботу викладачів і знизити навантаження на аудиторії за рахунок використання так званої змішаної форми навчання (базові питання, а також важчі і проблемніші — розглядаються в аудиторіях з викладачем. У той же час написання поточних контрольних робіт, модулів, екзаменів, вивчення простих або допоміжних тем навчального курсу — переноситься на самостійне опрацювання та онлайн-тестування через системи Інтернет технологій). Більш того, вирішується питання якості освіти, оскільки підхід різних викладачів до навчання суттєво відрізняється, навіть в рамках однієї дисципліни, також, не рідкими є випадки суб'єктивізму і недоброчесності при оцінці рівня знань.

Для більшості навчальних закладів актуальним залишається вирішення двоєдиного завдання: підвищення якості освіти і зниження витрат на її проведення. При класичному підході — це протилежні один одному завдання. Лише комплексна автоматизація процесів навчання дозволяє вирішити обидві задачі одночасно. Більшість провідних ВУЗ України частково почали імплементувати інформаційні системи в свою діяльність (створення електронних репозитарії, бібліотек, систем дистанційного навчання, автоматизація управління господарською діяльністю, систем управління навчальним процесом тощо), однак, це лише початковий етап інформатизації навчальних закладів.

Особливу увагу хотілось би звернути на:

— автоматизацію прийому іспитів (дає значну економію часу на його проведення, зростає об'єктивність та неупередженість оцінювання, надає важливі статистичні дані (наприклад, на які питання при проходженні навчального курсу слід більше звертати увагу тощо) та ін.);

— створення електронного підручника по кожній дисципліні по програмі курсу (базового), який постійно оновлюється відповідними викладачами кафедри після обговорення нововведень до нього на засіданні кафедри. В сучасних умовах, коли все динамічно змінюється, інформація, що доходить до студентів через підручники (що друкуються по півроку, а той більше), є застарілою і часто не відповідає реаліям, крім того потребує фінансування. Виходом з цієї ситуації є зазначене вище твердження;

— створення єдиної електронної бази наукових результатів (електронного збереження рефератів, есе, курсових і дипломних робіт з доступом до нього викладачів. Це дасть змогу оперативно здійснювати перевірку на плагіат і виявленню нових ідей тощо);

— обладнання аудиторій навчального закладу інтерактивними дошками для більш якісного викладання матеріалу. В сьогоднішніх умовах вже складно провести не те що лекцію без використання проектору, а й семінар. Більш того, виникає потреба не лише в інтерактивному відображенні інформації, а використання програм, що здійснюють поточну обробку даних (наприклад: побудова графіків, з нанесенням на них індикаторів змінної середньої тощо);

— упровадження інтерактивних систем голосування (дозволяють проводити у бліц-опитування аудиторії, при цьому з'являється можливість відслідковувати результати відповідей кожного студента персонально) тощо.

Автоматизація аудиторної роботи викладача є одним із ключових завдань для навчального закладу в умовах всезростаючого обсягу інформації.

Антонюк К.В., доцент
кафедри міжнародної економіки

НАУКОВА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦЯ В УМОВАХ ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Фундаменталізація освіти є не лише однією з основних вимог, а й стратегічним напрямом розвитку освіти ХХІ століття, спрямованим на розвиток творчих здібностей особистості, забезпечення оптимальних умов для розвитку наукового мислення, створення внутрішньої потреби саморозвитку і самоосвіти майбутніх фахівців. Це сприяє цілісному сприйняттю навколишнього світу та особистісному розвитку студента, адаптації фахівців у швидкозмінних соціально-економічних і технологічних умовах. Нинішній етап розвитку у світовій науці характеризується підвищенням наукоємності виробництва, пріоритетним розвитком високотехнологічних технічних систем, які використовують досягнення фундаментальної науки. Це диктує нові вимоги до системи професійної освіти, зокрема посилення її фундаментальної компоненти.

Фундаменталізація вищої освіти — це системне збагачення навчального процесу фундаментальними знаннями і методами творчого мислення, виробленого фундаментальними науками. Це, в